

TR 2017/ESOP/MI/A3/04/CCAGP/088

**TR21 Trakya Bölgesinde İklim Değişimine Adaptasyon için Nötr Arazi Bozunumu
(Land Degradation Neutrality for Climate Change Adaptation in TR21 Trakya Region)
(İklimTrak) Projesi**

İklimTrak Projesinin Açılış Toplantısı Gerçekleştirildi

5 Mart 2024 tarihinde, Tekirdağ DES' Otel'de, "İklim Değişikliğine Uyum Hibe Programı" kapsamında, Avrupa Birliği ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca ortaklaşa desteklenen "**CCAGP 088-TR21 Trakya Bölgesinde İklim Değişimine Uyum için Nötr Arazi Bozunumu (İklimTrak)**" Projesinin Açılış Toplantısı gerçekleştirildi.

Açılış toplantısına, Tekirdağ Vali yardımcısı ve Süleymanpaşa Kaymakamı **Mustafa GÜLER**, TNKU Rektör Yardımcısı **Prof. Dr. Murat TAŞAN**, Ziraat Fakültesi Dekan Vekili **Prof. Dr. Murat DEVECİ**, Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürü **Oktay ÖCAL**, Kırklareli İl Tarım ve Orman Müdürü **Gökhan KARACA**, Tekirdağ Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürü **Mehmet Ali KİRACI**, Atatürk Toprak, Su ve Tarımsal Meteoroloji Arş. Ens. Müdürü **Dr. Gürkan G. AVCI**, Edirne Tarımsal Araştırma Enstitüsü Temsilcisi **Dr. İrfan ÖZTÜRK** Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İklim Değişikliği Başkanlığı temsilcisi **Uzman Berna YİĞİT**, Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım reformu Genel Müdürlüğü temsilcileri **Zir. Yük. Müh. Nurdan BUĞDAY** ve **Zir. Müh. İlker Orhan ŞAHİN**, TNKU Ziraat Fakültesi Biyosistem Mühendisliği Bölüm Başkanı **Prof. Dr. Birol KAYIŞOĞLU**, Proje Koordinatörü **Prof. Dr. Fatih KONUKCU**, Üniversite ve Kurumlardan Proje Personeli, Bölgedeki kurumlardan çok sayıda katılımcı yanında ulusal ve yerel basınımızın temsilcileri katıldı.

Tekirdağ Vali yardımcısı ve Süleymanpaşa Kaymakamı **Mustafa GÜLER**, Trakya Bölgesinin tarım potansiyeli bakımından önemine, bölgede sanayinin büyük miktarda yeraltı suyu çektiğine, arazi ve su kaynaklarının sürdürülebilir bir şekilde kullanılmasına ve atık suların mutlaka geri dönüşümünün sağlanmasına dikkat çekti.

TR 2017/ESOP/MI/A3/04/CCAGP/088

**TR21 Trakya Bölgesinde İklim Değişimine Adaptasyon için Nötr Arazi Bozunumu
(Land Degradation Neutrality for Climate Change Adaptation in TR21 Trakya Region)
(İklimTrak) Projesi**

Süleymanpaşa Kaymakamı Mustafa GÜLER

TNKU Rektörü Yrd. Prof. Dr. Murat TAŞAN

TNKU Rektör yardımcısı **Prof. Dr. Murat TAŞAN** son yüzyılda insan faaliyetlerinden kaynaklı iklim değişiminin önemli bir boyuta ulaştığını belirtti. Projenin bölge topraklarının sağlıklı bir yapıya kavuşmasına, çiftçilerin gelirlerinin artmasına ve çevrenin korunmasına önemli katkı sağlayacağına vurgu yaptı. Desteklerini dile getirerek, proje ekibine başarı ülke ve bölgemize hayırlı olmasını diledi.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İklim Değişikliği Başkanlığı temsilcisi **Uzman Berna YİĞİT** projeyi dikkatle takip ettiklerini ve başarılı bir şekilde tamamlanmasını temenni ettiklerini söyledi. Bakanlığın daha büyük bütçeli uygulamaya yönelik hibe programları için hazırlık yaptığını ve yakında çağrıya çıkacağını haber verdi.

Uzman Berna YİĞİT

Prof. Dr. Birol KAYIŞOĞLU

TR 2017/ESOP/MI/A3/04/CCAGP/088

**TR21 Trakya Bölgesinde İklim Değişimine Adaptasyon için Nötr Arazi Bozunumu
(Land Degradation Neutrality for Climate Change Adaptation in TR21 Trakya Region)
(İklimTrak) Projesi**

TNKU Ziraat Fakültesi Biyosistem Mühendisliği Bölüm Başkanı **Prof. Dr. Birol KAYIŞOĞLU**, ise şunları söyledi: Küresel açıdan ve özellikle de ülkemizin için, gıda, enerji ve su üç önemli gündem maddesidir. Biyosistem Mühendisliği Bölümü bu üç önemli gündem maddesinin tam merkezinde yer almaktadır. Kısıtlı su kaynaklarımızın %75'i tarımda kullanılmaktadır. Tarımsal su yönetimi, iklime duyarlı tarım, tarımda enerji sistemleri, tarımda teknoloji kullanımı, tarımda otomasyon, tarımda dijitalleşme, hassas ve değişken girdili tarım, akıllı seralar, tarımda yapay zekâ kullanımı bölümümüzde çalışılan konular arasındadır. Bu konular, Türkiye'de tarımın dönüştürülmesi, tarımsal üretimin sürdürülebilirliği ve özellikle de rekabetçi bir tarım sektörü için vazgeçilmez konulardır. Bölümümüz bu önemli misyonun farkında olup, yapılan araştırmalarımız güncel ve bu konuların odağındadır.

Proje tanıtımını yapan Proje Koordinatörü **Prof. Dr. Fatih KONUKCU**, özetle aşağıdaki soruları yanıtladı:

İklimTrak Projesinde hangi kurumlar yer almaktadır?

Projede, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Koordinatör; Tekirdağ, Kırklareli ve Edirne İl Tarım ve Orman Müdürlükleri ortak; Tekirdağ Bağcılık Araştırma Enstitüsü, Edirne Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Kırklareli Atatürk Toprak, Su ve Tarımsal Meteoroloji Araştırma Enstitüsü Müdürlükleri ve Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Tarımsal Çevre ve Doğal Kaynakları Koruma Daire Başkanlığı iştirakçi olup, Avrupa Birliği ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından ortaklaşa desteklenmektedir. Proje süresi 18 ay olup, toplam bütçesi 346.573,00 Avrodur.

Arazi bozulumu veya tahribatı nedir?

Arazi bozulumu veya tahribatı, toprağın insan faaliyetlerinden kaynaklanan nedenlerle, fiziksel, biyolojik ve kimyasal yapısının bozulması; bu bozulmanın iklim değişimi gibi doğal süreçlerle daha da şiddetlenmesi sonucu üretkenlik kapasitesinin azalması veya kaybolmasıdır.

Arazi bozulumu veya tahribatı önemli bir sorun mudur?

1994 yılında yapılan Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi (UNCCD)'ne 1998 yılından itibaren Türkiye'de taraf olmuştur. Bu sözleşmenin amacı "yoksulluğun azaltılmasını ve çevresel sürdürülebilirliği desteklemek amacıyla çölleşmeyi/arazi bozulumunu tersine çevirmek, önlemek ve etkilenen alanlarda kuraklığın etkilerini hafifletmek için küresel ortaklık oluşturmaktır". Arazi tahribatının dengelenmesi UNDP Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH) arasında yer almaktadır (SKH 15).

Proje Koordinatörü Prof. Dr. Fatih KONUKCU

TR 2017/ESOP/MI/A3/04/CCAGP/088

**TR21 Trakya Bölgesinde İklim Değişimine Adaptasyon için Nötr Arazi Bozunumu
(Land Degradation Neutrality for Climate Change Adaptation in TR21 Trakya Region)
(İklimTrak) Projesi**

Birleşmiş Milletler (BM) 2023 tarım raporuna göre dünyadaki tarım topraklarının %35'i bozulmuş olup, iklim değişiminin de etkisiyle hızla artmaktadır. Arazi bozunumu/çölleşme 100'den fazla ülkede 1 milyar insanın geçim kaynaklarını tehdit etmekte ve her yıl 12 milyon hektarlık ekilebilir arazi kaybına neden olmaktadır. Sürdürülebilir arazi yönetimi yoluyla arazi tahribatının önlenmesi 1,4 trilyon ABD\$'na kadar ulaşabilecek ekonomik faydalar yaratabilir (UNCCD, 2013).

Arazi tahribatı Türkiye ve Trakya'da önemli bir risk oluşturmakta mıdır?

Türkiye ve Trakya'da da arazi bozunum önemli bir risktir. Türkiye'deki Çölleşme/Arazi Tahribatı Ulusal Eylem Planına göre; Türkiye'nin %22,5'i yüksek, %50,9'u ise orta düzeyde çölleşme hassasiyetine sahiptir (ÇMUSEP, 2019). İklim değişikliği, özellikle uzun dönemli kuraklıklar ve aşırı yağışlar yanında yoğun girdi (pestisit, kimyasal gübre) kullanımı, bilinçsiz sulama, uygun olmayan tarım teknikleri, tarım üzerindeki sosyoekonomik baskı (şehirleşme, nüfus artışı göçler, yanlış arazi kullanımı), erozyon, aşırı otlatma, organik madde azlığı gibi problemler tarım arazilerinin tahribatını hızlandırmakta verim potansiyeli düşürmektedir.

Devam eden arazi bozunumu, agroekolojik sistemlerin iklim değişikliğine karşı savunmasızlığını artırmakta, uyum çalışmalarını da boşa çıkarmaktadır. Bu nedenle; hem iklim değişikliğine karşı uyum faaliyetlerinde hem de iklim değişikliğini önlemede arazi bozulmasının belirlenmesi ve arazi tahribatı dengeleme stratejilerin geliştirilmesi gerekir.

İklimTrak Projesinin ana amacı nedir?

TR21 Trakya Bölgesinde (Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli) tarım arazilerindeki mevcut tahribat düzeyini ve iklim değişimi yanında diğer sosyoekonomik gelişmeler sonucu gelecekteki tahribatın nasıl değişeceğini ortaya koymak; riskli bölgelerde arazi tahribatının durdurulması ve restorasyonu için stratejiler geliştirerek iklim değişimine karşı uyum sağlamaktır.

TR 2017/ESOP/MI/A3/04/CCAGP/088

**TR21 Trakya Bölgesinde İklim Değişimine Adaptasyon için Nötr Arazi Bozunumu
(Land Degradation Neutrality for Climate Change Adaptation in TR21 Trakya Region)
(İklimTrak) Projesi**

İklimTrak Projesinin beklenen sonuçları/çıktıları nelerdir?

- 1. Entegre Veritabanı:** Web GIS ortamında, iklim değişikliği eylem planlarında gerekli olabilecek tüm verileri toplanıp araştırmacı ve karar vericilerin hizmetine sunulacak,
- 2. Karar Destek Sistemi:** Çiftçilerin cep telefonlarına indirebilecekleri uygulamada arazilerinin tahribat durumlarını görmelerini sağlayacak ve restorasyon için tedbirler önerecek bir yazılım oluşturulacak,
- 3. Eylem Planı:** TR21 Trakya Tarımının İklim Değişikliğine Uyum Eylem Planı (2025—2050) hazırlanıp, Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım reformu Genel Müdürlüğüne ve bölgesel karar vericilere sunulacak,
- 4. Online Kitap:** "TR21 Trakya Bölgesinde İklim Akıllı Tarımsal Üretim" başlıklı minimum 200 sayfa online kitap yazılıp, açık erişime sunulacak ve en az 1.000 e-posta adresine postalanacak,
- 5. Eğitim Seti:** "Arazi Tahribatının Dengelenmesi" konusunda 20dk çiftçi eğitim filmi ve Online eğitim materyali proje web sayfasından açık erişime sunulacak,
- 6. Kurumlar arası iş birliği:** Bölgedeki en az 150 tarım ile ilgili kurum-kuruluş ve STK proje ile irtibatlandırılacak, proje süresince bilgilendirme ve faaliyetlere katılım sağlanacak,
- 7. Platform:** 150 kurum temsilcilerinden oluşan "Arazi Bozunumunun Dengelenmesi ve İklim Değişikliğine Uyum Platformu (150 kişi)" oluşturulup tüm proje faaliyetlerine iştiraki sağlanacak,
- 8. Kapasite Geliştirme:** Çoğunluğu bölgedeki mühendisler olmak üzere en az 100 teknik personel ve 700 önder çiftçi "Arazi Tahribatının Dengelenmesi" konusunda eğitilecek,
- 9. Farkındalık:** Başta bölgedeki 65 bin çiftçi olmak üzere tarım sektörünün paydaş olduğu toplumun her katmanında farkındalık oluşturulacaktır.

İklimTrak Projesinden beklenen fayda veya yaygın etkiler nelerdir?

Projenin başarılı bir şekilde tamamlanması;

- Bölgenin ekosistem hizmetlerini yerine getiren sağlıklı bir arazi/toprak yapısına kavuşmasına,
- Arazi tahribatı konusunda bilinçli ve farkında bir toplum oluşmasına

TR 2017/ESOP/MI/A3/04/CCAGP/088

**TR21 Trakya Bölgesinde İklim Değişimine Adaptasyon için Nötr Arazi Bozunumu
(Land Degradation Neutrality for Climate Change Adaptation in TR21 Trakya Region)
(İklimTrak) Projesi**

- Çiftçilerin gelirleri sürdürülebilir bir şekilde artmasına,
- İklim değişikimine kolayca uyum sağlamasına,
- Aşırı iklim olayları sonucu yaşanan olumsuz etkilerine karşı direnç geliştirmeye, ve
- İklim değişikimini önlemeye katkı sağlayacaktır.

Tüm bunların sonucunda ne olacak?

Toplumsal refahın yükselmesi ve gıda güvencesinin sağlanmasına kararlı bir adım atılmış olacaktır.

Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım reformu Genel Müdürlüğü temsilcisi Zir. Yük. Müh. Nurdan BUĞDAY ise Bakanlık bünyesinde yürütülen projelerden bahsetti Sakarya Havzası arazi tahribatının dengelenmesi projesini tanıttı. Topraklarımızın korunmasında sadece araştırmacı ve resmî kurumlar değil tüm vatandaşlarımızın sorumlu olduğunu söyledi.

Toplantı sonunda, Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürü Oktay ÖCAL, Kırklareli İl Tarım ve Orman Müdürü Gökhan KARACA, Atatürk Toprak, Su ve Tarımsal Meteoroloji Arş. Ens. Müdürü Dr. Gürkan G. AVCI, Edirne Tarımsal Araştırma Enstitüsü Temsilcisi Dr. İrfan ÖZTÜRK ve Proje Koordinatörü Prof. Dr. Fatih KONUKCU'nun katıldığı değerlendirme, soru ve cevap kısmında basın mensuplarının ve katılımcıların soruları cevaplandı.

Öğle yemeğinin ardından toplantı sona erdi.

Bu yayın, Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti'nin mali desteğiyle hazırlanmıştır. İçeriğinden yalnızca Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi sorumludur. Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmıyor olarak yorumlanamaz.